

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה למשפחת קלייטן על ראשי לשרתמש בתמונה

סיפורי חז"ל

יעש בצלאל את הארון

כיצד עשה בצלאל את הארון? עשה שלוש תיבות, שתים של זהב ואחת של עץ, ארבעה כתלים ושוליים לכל אחת, ופתוחה מלמעלה, שקע אחת של עץ בתוך של זהב, ושל זהב בתוך של עץ, וציפה וחיפה שפתו העליונה בזהב, נמצא הארון מצופה בזהב מבית ומבחוץ. בארון היו מונחים שני הלוחות שעליהם כתובים עשרת הדברות, וכן שם המפורש וכל כינויו. הארון היה מכונן כנגד כסא הכבוד, ולכך היה חביב מכל כלי המשכן, ולפיכך אף בשעה שהיו נוסעים היו פורסין עליו בגד כליל תכלת, למה שתכלת דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד. ולפי שהארון דומה לכסא הכבוד, לכך היו שמים הבגד מתכלת, פניו כנגד הרקיע הדומה לו. מעשי ניסים נעשו על ידי הארון לישראל במדבר, שני זקוקין של אש היו יוצאים מבין בדי הארון, והיו שורפים לפנייהם את הנחשים והעקרבים, ולא עוד, אלא שהיו שורפים לפנייהם את הקוצים והברקנים, ומנכשים את הדרך שלא ייכשלו בהם ישראל במהלכם, והיה העשן של שריפת הקוצים עולה ומתמר כעמודים זקופים, ומבשמים את כל העולם בריחות קטורת של מור ולבונה, ורואים כל מלכי מזרח ומערב את ענני העשן העולים מן המדבר ואומרים, מי זאת עולה מן המדבר כתימרות עשן מקטורת מור ולבונה מכל אבקת רובל.

(תנחומא ויקהל ז)

פרשת השבוע

ואת הקרשים ציפה זהב
ל"ז - ל"ד)

מסופר על חסיד אחד, שהגיע פעם לקראת ש"ק פרשת ויקהל לשבות את שבתו בצילו של רבו הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זיע"א. ובעת קריאת התורה כיבדוהו בעליה ורבינו בעל הקורא חתם את הקריאה בעליה שלו בפסוק, "ואת הקרשים ציפה זהב וגו' ויצף את הבריחים זהב. בתקופה זו היה החסיד נתון בלבטים ממושכים, בנוגע לתחום המסחרי שכדאי לו להתעסק בימים אלו, ומטרת נסיעתו לשינאווא היתה בין השאר, כדי לשטוח את ספקותיו לפני הרבי ולהמלך עמו באיזה תחום ראוי לו להתעסק? עתה ראה בפסוק שהצדיק חתם לו כמין הוראה לעסוק במסחר עצים. במוצאי שבת קודש נפרד החסיד מהרבי, וכבר למחרת ריכז את שעות המסחר שלו בסחר עצים, הוא ראה חיל בעסקיו המסועפים, ובמרוצת הזמן העמיק את אחיזתו בשוק העצים עד שהתעשר והפך לגביר גדול.

והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר
בבקר (שמות ל"ז - ג')

מספרים כיצד נעשה הנגיד הידוע ר' שלמה סירקיס לחסידו של הרה"ק בעל ה"שפת אמת" מגור זיע"א, מעשה באחד מחסידי גור שהיה חייב לר' שלמה סכום כסף גדול, ובא אל ר' שלמה והתנצל לפניו שאין לו לשלם, וביקש ממנו שיעזור לו לצאת מחובותיו, על ידי ששיג עבורו סכום כסף בהלוואה מכמה אנשים. הסתכל ר' שלמה ברשימת שמות האנשים שמהם רצה החסיד ללוות את הכסף ואמר: אני רואה בין עשרת האנשים שרשמת, רק חמישה שיוכלו להלוות לך, ואת השאר אני אלווה לך. החסיד יצא מכליו מרוב התפעלות, שהרי לא די שהוא חייב לר' שלמה סכום כסף גדול, הוא עוד מוכן להלוות לו עוד. כשהיה החסיד בגור אצל רבו ה"שפת אמת", סיפר לו את כל הענין, ביקש הרבי להכיר את היהודי אציל הנפש, הביא החסיד את ר' שלמה לרבו, הרבי קרבו מאד. ומאו נקשר אליו ר' שלמה בכל נפשו.

זמני השבת

זמני יציאת שבת
ירושלים: 6:14 ת"א: 6:16 ר"ת: 6:51

פרשת ויקהל - שקלים

זמני כניסת שבת
ירושלים: 5:01 ת"א: 5:16

זכור ושמור בדיבור אחד

בכל ליל שבת במשך כל השנים היה יושב היהודי שהיה מנהל טחנת קמח במקצועו, יחד עם בני הבית ושרו יחדיו את הפזמונים שמזמרים לפני אמירת הקידוש, "שלום עליכם" ו"אשת חיל" וכו'. גם בליל שבת זה נהגו כן, ולאחר שמוג לעצמו את הגביע ביין משובח, וכולם השתתקו והתקרבו אל שולחן השבת כדי לשמוע את הקידוש. האב לקח נשימה ארוכה ולפתע התיישב ונרדם בכסאו!

"טאטע! טאטע! אבא! אבא!" קראו כל בני המשפחה. אין תגובה. מיישהו ניסה לעורר אותו באמצעות טלטלה בכתפו אך ללא הועיל. "תתעורר, תתעורר!" הילדים צעקו כאחוזי תוזית. המבוגרים החליטו שהוא כנראה התעלף והחלו לדאוג, ומיישהו רץ לקרוא לרופא. הלה הגיע אך גם הוא לא הצליח לעורר אותו משנתו העמוקה או להבין מה קרה לו. לאחר עוד בדיקה הציע הרופא להניח לו לישון עד שיתעורר מעצמו. ומיישהו אחר יצטרך לעשות קידוש. ראש המשפחה, לא התעורר עד הבוקר. הוא היה נדהם ונבוך לשמוע מה אירע, ולא ידע מה לעשות עם עצמו. בליל שבת הבא זה קרה שוב. ולפני שהתחיל את הקידוש נרדם שוב, מבלי יכול להעיר אותו.

"כשהתעורר בבוקר והבין ששוב קרה לו כמו שבת שעברה, קרה ברוב תסכול: אוי, לא! לא שוב!". הוא קם מן הכיסא שבו הוא נרדם על שולחן השבת ומתח את איבריו. "מה קורה כאן? שום דבר לא עוזר! אני לא יכול להמשיך ככה. מחר אני הולך לרבי!"

למחרת השבת הוא הלך לזיכלין, אל הרבי שלו הרה"ק רבי שמואל אבא מזיכלין זיע"א, וסיפר לו את הסיפור כולו. בדמעות הוא התחנן בפניו לרפאו מן הצרה המזוויה הזאת. "נראה לי", כך אמר לו הרבי, "שבאופן כלשהו חיללת את השבת, והשבת תובעת את עלבונה, ולכן מן השמים מונעים ממך לקדם את פניה ולקדש אותה." החסיד עמד מופתע ונבוך כאחד. ואחרי כמה דקות של שתיקה אמר: "אני לא מבין. אני כל כך נזהר בהלכות השבת. אני? חיללתי את השבת? אני אפילו לא יכול לדמיין לעצמי איך זה היה יכול לקרות." השיב לו הצדיק: סע לביתך ובוודאי במשך הזמן יודע לך שיש דברים בגוי. נפרד היהודי מרבו ויצא לדרכו.

שבור לב שב היהודי לביתו. כאשר הוא סיפר למשפחתו את כל מה שהרבי אמר הם נדהמו. כולם ידעו היטב כמה הוא מקפיד על שמירת השבת. אבל אז אמר אחד מבניו הבוגרים: "אבא, אני חייב לומר לך שדבריו של הרבי צודקים. באחד מלילות השבת, כשנשארתי ער עד לשעה מאוחרת, ראיתי אותך קם באמצע הלילה. היה ברור שאתה עדיין חצי ישן. ראיתי אותך מדליק נר כדי להאיר את הדרך משום שרצית לקחת לעצמך כוס מים, וכיבית את הנר כשסיימת. בבוקר המחרת כשראיתי שאתה לא זוכר דבר ממאורעות הלילה החולף, החלטתי שלא לבייש אותך ולספר על הנעשה. אך כעת, כשהרבי עצמו אמר זאת, אני רואה חובה לעצמי לספר לך."

האיש מיד שם פעמיו בשנית לעיר זיכלין. הוא סיפר לרבי את מה שסיפר לו בנו והרבי הגיב, "אכן כך: זה מקור הבעיה. כיצד יכול יהודי להרשות לעצמו לשכוח את קדושת השבת, ותהיינה הנסיבות אשר תהיינה? ישנן שתי חובות עיקריות כלפי השבת – לזכור אותה ולשמור אותה, הקדוש ברוך הוא אמר את שתיהן בנשימה אחת, כך אומרים לנו חז"ל. "זכור" היא חובה שמתבצעת דרך דיבור, על ידי הבעת קדושת השבת במלות הקידוש, ו"שמור" היא בעבור השכל והלב, על מנת שיהיו מודעים בכל עת לקדושת השבת במהלך היום כולו, כדי שלא לחללה. אבל אתה נכשלת בשוגג "לשמור" את השבת, ולכן קשה לך "לזכור" אותה."

אנא רבי, התייפח האיש, "אמור לי כיצד אוכל לכפר על חטאי? תן לי תרופה, הצילני מצרה בלתי נסבלת זו!" אין שום דבר שביכולתי לעשות בשבילך. ה"תרופה" היחידה בעבורך היא, אם תעבור ניסיון בשמירת השבת ותעמוד בו בהצלחה. רק אז תתפייס השבת ותסלח על העלבון שעלבת בה." מלים אחרונות אלו גרמו לחסיד להרגיש קצת טוב יותר. הוא האמין בדבריו הקדושים של רבו, והחליט לעמוד במבחן ויהי מה. זמן קצר לאחר מכן קרא לו הפריץ שממנו חקר את טחנתו בתמורה לשכר שנתי ולאחוז מסוים מהכנסתו. הלה אמר לו שהוא מתכנן להגדיל בהרבה את יכולת הייצור של טחנת הקמח וכי על מנת להחזיר לעצמו את סכומי הכסף הגדולים שייאלץ להשקיע, הוא יהיה מוכרח להפעיל את הטחנה גם בשבת, החל מעכשיו.

משל ונמשל

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם
קדש שבת שבתון

מעשה באחד מסוחרי ראדין שהיה מן המאחרים לבוא וממהרים לצאת מן השבת, ביום ששי לא נעל חנותו לפני צאת הכוכבים ובמוצאי שבת פתח את חנותו בעוד חמה בראשי האילנות. הלך אליו החפץ חיים הקדוש זיע"א והטיף לו מוסר בדרך משל לאיכר שהיה מביא תבואה למכירה לסוחר יהודי, ועל דבר זה הסכימו ביניהם המוכר והקונה שבשעה שהיו שוקלים את שקי התבואה במאזנים, היה הסוחר חורט חריץ בקיר, ואחר כך היו שניהם סופרים את החריצים, וידעו שכמספר החריצים כן מספר השקים של תבואה שהביא האיכר. לימים נמלך האיכר בדעתו שדרך זו של חשבון סכנה יש בה, שהרי יכול הסוחר לטשטש אחד הסימנים שעל הקיר, ואז הוא מפסיד שק של תבואה, לכן בא והציע לסוחר דרך אחרת, כנגד כל שק של תבואה שיישקל במאזנים, ישם הסוחר מטבע על גבי צלחת, ואחר כך ימנו את המטבעות, וידעו כי מספר השקים כמספר המטבעות. התחילו נוהגים כך, ברם בשעת מעשה לא אצר האיכר כוח לכבוש את יצרו, וכשראה שהסוחר אינו מבחין במעשיו, היה ממחר לשלוח ידו בחשאי, נוטל מטבע מערימת המטבעות שבצלחת ומשלשלה לתוך כיסו, ואילו הסוחר הפיקח עשה עצמו שאינו רואה, שהרי הסוחר מרויח מכך שמשלם פחות ממה שהיה צריך לשלם.

אף אתה, סיים החפץ חיים כמוהו, הקדוש ברוך הוא נתן לנו מתנה יקרה את השבת, שכנגד כל שעה ושעה שבה הריהו משפיע עלינו ברכות וטובות בששת ימי המעשה, ואתה גונב מן השעות הללו, אבל למעשה אינך גונב אלא משלך מחסר את עצמך.

"לא אוכל לעשות זאת", אמר הטוחן בנימה החלטית. "אני עובד שישה ימים בלבד, אף פעם לא אעבוד בשבת." "נו, באמת", אמר הפריץ, "אני מכיר אתכם היהודים. אתם יודעים לשנות ממנהגכם אם אתם רוצים. שמעתי שרב יכול לכתוב לך איזה היתר שבזכותו אתה לא תצטרך לעבוד בשבת, אבל הטחנה תישאר פתוחה וכך הכנסותי יגדלו." "מעודי לא הקלתי בשמירת השבת וגם הפעם לא אעשה כך", הכריז הטוחן בתוקף.

הפריץ הרים את קולו. "כסיל עיקש! חודשיים ימים יארכו השיפוצים, ועד אז עליך לשנות את דעתך העיקשת. אם לא תתחיל להפעיל את התחנה מיד בתום השיפוצים, אשליך אותה מן התחנה." הפריץ מימש את איומו וגירש את הטוחן מן הטחנה. מאחר שאיבד את הכנסתו, הגיעו זמנים קשים לטוחן ולמשפחתו. היה להם קשה לספק לילדיהם אפילו מזון בסיסי. כמו כן, הוא עדיין היה נגוע ב"מחלת השבת", אבל החסיד היה נחוש בדעתו שלא להיכשל שוב בשמירת השבת.

בינתיים, האציל השלים את השיפוצים ומינה מנהל חדש לתחנה, כזה שהיה מוכן לעבוד במשך כל ימי השבוע. אך אז תקלות מוזרות התרחשו. תאונות מפתיעות גרמו לתחנה לצבור הפסדים גדולים. הפריץ נאלץ להודות בפני עצמו שמן הסתם בעיותיו קשורות בעובדה שהוא הרס את פרנסתו של הטוחן היהודי. הוא שלח לקרוא ליהודי, סיפר לו על מצבה הנושא של התחנה והציע לו לשוב ולחכור אותה. "ומה בקשר לשבת?" שאל החסיד. "תראה", הוא ענה. "אחרי כל הבעיות המוזרות וההפסדים הגדולים, אני מבין שאלוקים נמצא לצדך. עשה כפי שאתה רואה לנכון." וכך שב היהודי לטחנה ועד מהרה בורך בהצלחה אף גדולה מזו שהייתה לו אי פעם. הוא גם נרפא ממחלת ליל השבת שלו בדיוק כפי שאמר לו הרבי. אבל למרות שהפך לעשיר גדול, אמירת "קידוש" בשבת הייתה ונשארה הנאתו הגדולה ביותר.

צ"ן אדם לחברו

זהירותו של הגה"ק מטשעבין
 פעם נשאל הגה"ק רבי דוב בעריש וידנפלד הרב מטשעבין זיע"א על ידי אחד הרבנים, בקשר להריסת קיר בית הכנסת לצורך הרחבתו, הרב השיב לשואל בחיוב. לאחר שהלה יצא לדרכו נזכר הרב ששכח להוסיף לשואל פרט חשוב, מיד ביקש לטלפן אליו ולהודיעו שיש להיזהר מאד, כי בעת הריסת הקיר לא ימצאו ילדים בסביבה, לבל יאונה להם כל פגע חלילה, "ונגע לא יקרב באהלי ה'". ולא נחה דעתו של הרב וביקש להודיע גם לבנו של הרב השואל, שיודיע על כך לאביו בכלל הדחיפות.

זהירות מופלאה של ילד

מסופר על בנו הצעיר של הרה"ק רבי ש"ב מפרשיסחא זיע"א, שבהיותו ילד כבן תשע קיבל מיהודי אחד בהשאלה לתקופה מסוימת אבנט לתפילה. ביום שבת קודש אחד בשעת תפילת מוסף נשמע הקול כי יהודי זה נפטר. מיד הודרו הילד וחלץ את האבנט מגופו, כששאלוהו מדוע נחפו תוך כדי אמירת הקדושה להסיר את האבנט? השיב הילד: אבנט זה שייך ליהודי שנפטר עתה וממנו קיבלתיו בהשאלה, והנה ברגע שנודע לי שהוא נפטר, הרי האבנט שייך מעתה ליורשיו ומהם לא קיבלתי רשות, ואינני חפץ להשתמש בחפץ בלא דעת הבעלים.

חסד מיוחד במתן בתר

בסוג חסד מיוחד עסק הגה"צ רבי ישעיה חשין זיע"א, שהיה ראש המלמדים בת"ת "עץ חיים" לפני

למעלה ממאה שנים, מנקיי הדעת בירושלים. בלילות כאשר היה פנוי היה יושב ועורך את חידושו בתורה בצורת הדרנים על הש"ס ועל סיומי מסכתות, דרשות לבר מצוה בהלכה ובאגדה, בהם השקיע את מיטב כוחותיו. את כתביו אלו פיזר בהשאלה לכל דורש החפץ לשאת מדברותיו בסיום מסכת וכדו', את הכל הוא נתן במאור פנים חיים ללא תמורה, אפילו אמירת ישר כח לא רצה לשמוע, בחגיגות רבות נאמרו דרשותיו היפות המשולכות בהלכה ואגדה, מבלי שידעו כלל מי מחברם כי לא היה מעוניין ולא רצה כלל שיאמרו את הדברים בשמו, ר' ישעיה ערך דרשות רבות המתאימות לכל תקופה בשנה בה חל יום הבר מצוה באופן שכל דורש מצא את המתאים לו מן המוכן, והיה נותנם לנערים בשמחה וטוב לב, ולא עוד אלא שבעצמו ישב ושינן עם הילד את הדרשה מבלי לבקש פרס או שכר בטלה, וכה העיד בצוואתו "מעולם לא ביקשתי שום פרס ממקבלי הדרשות ממני, ואע"פ שרצו ליתן לא קבלתי".

זהירות מופלגת

הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זיע"א סיפר פעם: נכנסתי למורי ורבי הרה"צ רבי נחום זאב זיו מקעלם זיע"א וראיתיו קוצץ את צפורני ידיו, ואחרי כן משייפם היטב בפצירה. לשאלתי הוא הסביר לי את פשר מנהגו, מעיין אני הרבה בספרים השייכים לציבור, חוששני איפוא שמא אגרום בצפורני איזו שהיא שריטה וקלקול לספר, ואזי אהיה חלילה מוזק לרכוש של הרבים.

חילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ה אדר
 הרה"ק רבי אברהם גרשון מקיטוב ב"ר אפרים (תקכ"ה) הרה"ק רבי ישראל מקאלוש ב"ר אהרון לייב מפרעמישלאן (תר"מ)

יום ראשון כ"ו אדר
 הרה"ק רבי אליעזר ליפא מחאמעלניק ב"ר אלימלך מליזענסק (תק"ע)
 הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמשון (ד"ר גארדאן תלמיד המגיד - תק"ע)
 הרה"ק רבי איתמר הכהן מדויקוב (חותנו של הרה"ק רבי יצחק מקאלוש זיע"א)

יום שני כ"ז אדר
 הרה"ק רבי ישעי' שור אב"ד יאס ב"ר משה (כליל תפארת - תרל"ט)

הרה"ק רבי יוסף שאול נאטאנזאהן ב"ר אריה לייבוש (שואל ומשיב - תרל"ה)

יום רביעי כ"ט אדר
 הרה"ק רבי שלמה הכהן מראדומסק ב"ר דוב צבי (תפארת שלמה - תרכ"ו)
 הרה"ק רבי יואל בעער מראצפערט ב"ר יעקב שלמה (תש"ן)

יום חמישי ל' אדר
 הרה"ק רבי יצחק אייזיק ב"ר צבי מכפר ספרין (אבי ה"עטרת צבי" תק"ס)
 הרה"ק רבי ברוך מגארליץ ב"ר חיים מצאנז (תרס"ו)

יום שישי א' אדר
 רבינו אברהם ב"ר מאיר (אבן עזרא - אד"א ד"א תקנ"ד)

רבי שבתי ב"ר מאיר הכהן (שי"ך - אד"א תכ"ג)
 הרה"ק רבי יצחק אייזיק ב"ר צבי מכפר ספרין (אבי ה"עטרת צבי" תק"ס)
 הרה"ק רבי ברוך מגארליץ ב"ר חיים מצאנז (תרס"ו)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבניצין שליט"א
 מח"ס "גם אני אדוך" רמזים יוסף התרים" על המעשים.

מים אחרונים (י"ז)

- א) לפני שנוטל מים אחרונים, יאמר, "מים אחרונים חובה". (ספר הקנה עמוד נ')
- ב) המקיל במים אחרונים, מקילים לו ימיו ושנותיו. [היינו שמורידים לו ח"ו מימיו ושנותיו]. (ספר חרדים פרק מ"א אות ד')
- ג) הזהיר במים אחרונים, יזכה לאריכות ימים. (ספר סגולות ישראל אות ל"ד, בשם המרדכי)
- ד) אפילו שלא אבל מלח, חובה ליטול ידי למים אחרונים. (בית יוסף אורח חיים סימן קפ"א בשם הרי"ף)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

מברכים חודש אדר שני
 המולד יום ד' 12:41 16 חלקים
 ר"ח יום חמישי ושישי